

LUKIOKOULUTUKSEN VALTAKUNNALLISET TAVOITTEET JA TUNTIJAKO, KIRJALLINEN TIIVISTYS

Lukiokoulutuksen tehtävä ja tavoitteet

Lukiokoulutuksen tavoitteissa tulee painottaa laaja-alaisen yleissivistyksen ja korkeakoulukelpoisuuden rinnalla nuorten kasvun ja hyvinvoinnin tukemista sekä työelämävalmiuksien kehittämistä. Moni lukiolainen pohtii lukioaikana ammatinvalintaansa. Samaan aikaan tulee osata tehdä jatko-opintoja tukevia kurssi- ja valintoja. Lukioverkon harventuessa yhä useampi nuori käy lukiota ja asuu kotipaikkakuntansa ulkopuolella. Lukio edellyttää nuorilta vastuun ottamista ja itsenäistymistä. Lukiolaiset tarvitsevat tähän vahvan tuen kodilta, mutta myös oppilaitokselta.

Lukiokoulutuksen rakenne ja tuntijako

Lukiokoulutuksen kehittämistarpeet tulee arvioida, ja työryhmällä tulee olla rohkeutta tehdä tarvittavat muutokset koulutuksen rakenteisiin ja sisältöihin. Tuntijakouudistuksesta ei saisi tulla oppiaineiden välistä kiistaa tuntimääristä, vaan kehittämisessä on tunnistettava yhteiskunnallisten muutosten haasteet lukio- ja koulutukselle – sekä kansalliset että globaalit. Samalla on syytä pohtia lukion työmäärää ja kuormitusta. Suomen Lukiolaisten Liiton mukaan yli puolet lukiolaisista kokee lukion nykyisen työmäärän liian suurena.

Lukio-opiskelussa tulee painottaa tietosisältöjen ohella taitoja ja valmiuksia sekä integroivaa ja kokonaisuusien hallintaan vahvistavaa opiskelua. Tieto- ja viestintäteknologian käyttö on olennainen osa tulevaisuuden opettamista ja oppimista.

Lukiouudistus on nähtävä osana koko yleissivistävän koulutuksen ketjua, mistä johtuen perusopetuksen ja lukiokoulutuksen uudistuksien linjauksia on tarkasteltava riittävästi yhdessä.

Lukiokoulutuksen saavutettavuus, yhdenvertaisuus ja koulutuksellinen tasa-arvo

Lukiokoulutuksen alueellinen saavutettavuus tulee turvata ja lukioverkko säilyttää sellaisena, että jokaisella nuorella asuinpaikasta riippumatta on mahdollisuus opiskella lukiossa. Lukiokoulutus tulee jatkossakin pyrkiä tarjoamaan ensisijaisesti lähipalveluna. Lukiokoulutuksen järjestäjien yhteistyötä ja verkostoitumista, kansallisetkin rajat ylittävää etäopiskelua tietotekniikkaa hyödyntäen on vahvistettava ja uusia alueellisia toimintamalleja lukiokoulutuksen toteuttamiseksi kehitettävä.

Perheen taloudellinen tilanne ei saa olla este lukiokoulutukseen osallistumiselle. Tarvittaviin toimiin opiskelumateriaalien maksuttomuuden saavuttamiseksi on ryhdyttävä. Koulumatkoista aiheutuvat kustannukset tulevat jatkossa entistä merkittävimmiä yhä useamman opiskelijan käydessä lukiota kotipaikkakuntansa ulkopuolella.

Yhteisöllisyys ja osallisuus

Lukion yhteisöllisyyttä ja osallistavaa toimintakulttuuria on vahvistettava. Yhteisöllisen toimintakulttuurin vahvistamiseen on tärkeää osallistaa kaikki lukioyhteisön toimijat: koulun henkilökunta, opiskelijat ja oppilaskunta, vanhemmat ja muut sidosryhmät. Lukion oppilaskuntatoimintaa tulee kehittää ja uudenlaisia opiskelijoiden osallistumisen tapoja etsiä. Vanhemmat tulee kytkeä nykyistä vahvemmin lukioyhteisön hyvinvoinnin vahvistamiseen. Lukiolaiset toivovat tätä. Suomen Lukiolaisten Liiton Lukiolaisten hyvinvointitutkimuksen 2012 loppupäätelmissä todetaan: ”Kodin ja koulun yhteistyötä ei ole riittävästi lukiossa. Lukiolaisten vanhemmille on annettava nykyistä selkeämpi rooli lukioyhteisössä ja sen hyvinvoinnin kehittämisessä. Vanhemmat tukevat osaltaan oppilaskunnan tehtävää toimia lukiolaisten ja koko yhteisön hyväksi lukion sisällä. Lukion pitää tukea vanhempien osallisuutta lukioyhteisön hyvinvoinnissa, ja jokaisessa lukiossa tulee olla tukiyhdistys.”

Opiskelijoiden tuki, opinto-ohjaus ja kodin ja oppilaitoksen yhteistyö

Lukion opinto-ohjausta tulee lisätä ja kehittää. Lukiolaisella on oltava oikeus henkilökohtaiseen opinto-ohjaukseen. Opiskelijan tarvitsema oppimisen ja opiskelun tuki on turvattava.

Kodin ja oppilaitoksen yhteistyötä tulee vahvistaa. Vanhemmat ja koti ovat lukiolaisen elämän ja opiskelun ensisijainen tuki – myös Suomen Lukiolaisten Liiton Lukiolaisten hyvinvointitutkimuksen 2012 mukaan. Voidakseen tukea lapsensa lukio-opiskelua, yhteistyötä vanhempien kanssa tulee vahvistaa ja kehittää.

SUOMEN VANHEMPAINLIITTO

Tuomas Kurttila
Toiminnanjohtaja

Tuija Metso
Erityisasiantuntija